

Павлов Костянтин,
доктор економічних наук, професор,
Волинський національний університет імені Лесі Українки,
кафедри економіки і торгівлі
м. Луцьк, ORCID ID [0000-0003-2583-9593](https://orcid.org/0000-0003-2583-9593)
e-mail: pavlovkostya@gmail.com

<https://doi.org/10.29038/2786-4618-2024-03-126-133>

НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ У ПІДПРИЄМНИЦЬКОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Вступ. Сучасний стан підприємств в умовах війни можна охарактеризувати як вкрай загрозливий і ризикований. Динамічність ринкових процесів змушує суб'єктів господарювання враховувати всі потенційні та існуючі загрози для прийняття правильних стратегічних рішень. Зовнішні чинники ринкового середовища часто характеризуються асиметричністю та періодичною циклічністю, що включає економічні спади і депресивні фази стагнації.

Мета. Метою статті є дослідження різних наукових підходів до забезпечення економічної безпеки у підприємницькому секторі в умовах воєнного часу.

Методи. Сучасний стан підприємств в умовах війни є вкрай загрозливим і ризикованим. Динамічність ринкових процесів вимагає від суб'єктів господарювання врахування всіх потенційних та наявних загроз для прийняття правильних стратегічних рішень. Зовнішні чинники ринкового середовища часто характеризуються асиметрією та періодичною циклічністю, яка включає економічні спади і депресії.

Результати. При розгляді ролі та значення мікроекономічних процесів на рівні підприємств, їх слід розуміти як чинники макроекономічного відтворення на рівні держави, що є результатом підприємницької активності.

Висновки. На основі аналізу можна зробити кілька узагальнюючих висновків: Економічна безпека підприємства є частиною національної безпеки країни і залежить від багатьох чинників. Економічна безпека характеризується здатністю підприємства досягати стабільного функціонування шляхом стратегічного усунення та протистояння загрозам і ризикам. Пропонується розглядати економічну безпеку як систему захисту діяльності підприємства від різних негативних факторів внутрішнього і зовнішнього походження. Це також включає здатність підприємства використовувати різні ресурси та підходи для усунення ризиків, загроз і досягнення добробуту. Досягнення належного рівня економічної безпеки можливе в умовах глобалізації та європейського сценарію розвитку підприємництва. Сутність економічної безпеки підприємств найбільш повно розкривається через економіко-правовий, інформаційно-технологічний, відтворювальний та особистісний підходи.

Ключові слова: безпека, економічна безпека, підприємництво, підприємницька діяльність, підприємницьке середовище.

Pavlov Kostiantyn,
Doctor of Economics, Professor,
Lesya Ukrainka Volyn National University,
Department of Economics and Trade,
Lutsk

SCIENTIFIC APPROACHES TO THE IMPLEMENTATION OF ECONOMIC SECURITY IN THE BUSINESS ENVIRONMENT

Introduction. The current state of enterprises in war can be described as extremely threatening and risky. The dynamism of market processes forces business entities to consider all potential and existing threats to make the right strategic decisions. External factors of the market environment are often characterized by asymmetry and periodic cyclicity, including economic downturns and depressive phases of stagnation.

The purpose of the article. The article aims to study various scientific approaches to ensuring economic security in the business sector in wartime.

Methods. The current state of enterprises in wartime is extremely threatening and risky. The dynamism of market processes requires business entities to consider all potential and existing threats to make the right strategic decisions.

External factors of the market environment are often characterized by asymmetry and periodic cyclicality, including economic downturns and depressions.

Results. When considering the role and significance of microeconomic processes at the enterprise level, they should be understood as factors of macroeconomic reproduction at the state level, which is the result of entrepreneurial activity.

Conclusions. Based on the analysis, we can draw several general conclusions: The economic security of an enterprise is part of the country's national security and depends on many factors. Economic security is characterized by the ability of an enterprise to achieve stable operation by strategically eliminating and confronting threats and risks. It is proposed that economic security be considered a system of protection for the enterprise's activities from various negative factors of internal and external origin.

It also includes the ability of an enterprise to use various resources and approaches to eliminate risks and threats and achieve well-being. Achieving an adequate level of economic security is possible in the context of globalization and the European business development scenario. The essence of the economic security of enterprises is most fully revealed through economic and legal, information and technological, reproductive, and personal approaches.

Keywords: security, economic security, entrepreneurship, entrepreneurial activity, entrepreneurial environment.

Постановка проблеми та її значення. В умовах воєнного часу українські підприємства опинилися під пресом безпрецедентних загроз та ризиків. Динамічний характер ринкового середовища змушує суб'єктів господарювання ретельно зважувати всі потенційні та наявні виклики, аби приймати обґрунтовані стратегічні рішення. Зовнішні фактори ринкового середовища вирізняються асиметрією та циклічністю, чергуючи періоди спаду з депресивними станами економічної стагнації.

Важливо усвідомлювати, що мікроекономічні процеси на рівні підприємств відіграють роль рушіїв макроекономічного відтворення на рівні держави, адже саме підприємницька активність є сукупним наслідком їх функціонування.

Безпека та стійкість роботи підприємницьких структур слугує важливим індикатором економічного розвитку країни, адже саме вони становлять невід'ємні продуктивні ланки складного механізму господарювання.

Військова агресія, політична нестабільність та соціально-економічна напруга суттєво посилюють ризики, з якими стикаються підприємства при вирішенні низки соціально-економічних проблем. Тож питання економічної безпеки та її ролі у стратегії розвитку підприємницького потенціалу держави постає як ніколи гостро [13].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різні аспекти категорії економічної безпеки у підприємницькому середовищі є об'єктом дослідження низки вчених, дослідників, практиків. Серед безлічі існуючих підходів є найбільш особливі тлумачення, які відрізняються повнотою та глибиною об'єктивності проведеного дослідження.

Зокрема, це стосується наукових напрацювань: Н.В. Білошкурської [2], С. А. Лебедко [6], О.О. Сосновської [13], Г.В. Пухальської [11], О.В. Ареф'євої [1], Р. М. Федоренко [16], Т.В. Козаченко [5], І.А. Бланк [3]. Однак, не дивлячись на палітру існуючих тлумачень та підходів до складності категорії економічна безпека підприємства не прослідковується на разі певної систематизації та концептуалізації узагальнених тверджень, що мало би за мету підвищити не лишень змістовне, а й функціональне призначення досліджувального поняття.

Мета. Метою статті є дослідження різних наукових підходів до забезпечення економічної безпеки у підприємницькому секторі в умовах воєнного часу.

Виклад основного матеріалу та обґрунтування отриманих результатів дослідження. *Сприятливе ринкове середовище: запорука економічної безпеки підприємства.* Досягнення необхідного рівня економічної безпеки підприємства неможливе без адаптації до динамічних потреб конкурентного ринку.

Прозорість ринкової взаємодії та чітко окреслені суб'єктні відносини є ключовими умовами для реалізації дієвого механізму захисту національного підприємництва. Саме глобалізоване суспільство, яке постійно впроваджує важливі правові зміни та стимулює здорову конкуренцію, може забезпечити підприємствам омріяний рівень економічної безпеки.

Міждисциплінарний погляд на багатогранну сутність економічної безпеки. Існує безліч думок та підходів до розуміння суті й значення економічної безпеки підприємства. Деякі з них мають

міждисциплінарний характер, підкреслюючи універсальність, багатофункціональність та структурованість цієї сфери.

Системно-функціональне розуміння економічної безпеки підприємства лежить на межі соціальних, природничих та гуманітарних наук. Кожна з цих складових відіграє важливу роль у формуванні комплексного уявлення про цю багатогранну концепцію.

Якісні та кількісні аспекти всіх цих компонентів сплітаються воедино, даючи чітке уявлення про те, що ж таке "економічна безпека підприємства".

Два ключових погляди на економічну безпеку: природний та організований. Науковці виділяють два основних підходи до дослідження економічної безпеки підприємства:

1. *Природний підхід:* Цей підхід фокусується на природному походженні безпеки, її сутності та можливих наслідках, а також на заходах протидії загрозам, з якими стикаються підприємства, держава та суспільство в цілому. Цей аспект підкреслює важливість створення сприятливих умов для відтворення всієї економічної системи. Вимірюється природний підхід показниками макроекономічного зростання та відтворення в суспільстві.

2. *Організований підхід:* Цей підхід робить акцент на організованості, стратегії та управлінській політиці керівної ланки підприємства. Ефективність протистояння економічним ризикам та загрозам значною мірою залежить від кадрового та робочого потенціалу, кваліфікації персоналу, а також від чіткої стратегії розвитку, яку обирає керівництво.

Представниками першого гурту слід уважати : Д. Аджемоглу та Дж.Робінсон, Дж. Е. Стігліца, Georges Menahem та Veneta Cherilova, Bernard Carayon. Зокрема, на переконання Д. Аджемоглу та Дж.Робінсон прагнення до добробуту у різних країнах у історичному аспекті стимулює економічний розвиток окремих інклюзивних осередків, які покликані захищати інтереси усіх суб'єктів господарювання [17].

Дж. Е. Стігліц відстоював роль та значення уряду у забезпеченні захисту населення та у мінливості ринкових процесів [21].

Дослідники Georges Menahem та Veneta Cherilova методом порівняльного аналізу провели паралель між безпекою, соціумом та ефектом впливу на добробут окремого індивідуума. В той же час, авторами трактується бідність, як негативне соціально-економічне явище асоціюється із економічною небезпекою [18].

Щодо другого підходу, то слід привернути увагу до праці І.О. Бланка, яка у методологічному та практичному вимірах розглядає поняття фінансової безпеки підприємства з точки зору виміру її основних показників: фінансової стійкості, рентабельності, конкурентоспроможності, ймовірності банкрутства, тощо [12].

Низка авторів разом із Ю.М. Харазішвілі розробили пропозиції щодо впровадження окремої методології оцінки рівня економічної безпеки України, яка також враховує управлінські важелі впливу.

Вплив механізму управління на фінансові кінцеві результативні показники було досліджено науковцями: О.В. Арєф'євою [1], О.Бондаренком [4], Г.В. Козаченко [5], В.Г. Ортинським [7].

Хоча існує безліч думок та теоретичних підходів до розуміння економічної безпеки підприємства, більшість з них зосереджуються на загальних принципах, іноді виділяючи специфічні особливості, притаманні окремим економічним системам. Проте, для більш глибокого та комплексного розуміння цієї багатогранної концепції, пропонуємо розглядати економічну безпеку підприємства крізь призму чотирьох ключових підходів:

1. Економіко-правовий підхід.

Цей підхід підкреслює важливість чіткого правового поля та відповідності діяльності підприємства всім нормам та законодавчим актам. Це стосується не лише національного законодавства, але й міжнародних норм та правил, що регулюють економічну діяльність. Ефективна правова база гарантує прозорість та передбачуваність дій підприємства, мінімізуючи ризики, пов'язані з неправомірними діями конкурентів, державних органів або недобросовісних партнерів.

2. Інформаційно-технологічний підхід.

В сучасному динамічному світі інформація стає одним з найважливіших активів підприємства. Тому інформаційно-технологічний підхід до економічної безпеки фокусується на захисті інформаційних ресурсів, забезпеченні кібербезпеки та ефективному використанні сучасних інформаційних технологій. Це може включати впровадження систем захисту даних, використання

хмарних технологій, автоматизацію бізнес-процесів та інші заходи, спрямовані на підвищення стійкості та конкурентоспроможності підприємства в інформаційному середовищі.

3. Особистісний підхід.

Цей підхід підкреслює роль кваліфікованого та мотивованого персоналу у забезпеченні економічної безпеки підприємства. Розвиток людського капіталу, інвестування в навчання та підвищення кваліфікації працівників, створення сприятливого мікроклімату в колективі – все це сприяє підвищенню продуктивності праці, лояльності співробітників та зниженню ризиків, пов'язаних з кадровим дефіцитом або плинністю кадрів.

4. Відтворувальний підхід.

Цей підхід акцентує увагу на важливості відтворення та оновлення ресурсів підприємства. Це стосується не лише матеріальних ресурсів, але й нематеріальних активів, таких як інтелектуальна власність, бренд, репутація тощо. Ефективна система відтворення ресурсів гарантує стійкість підприємства до викликів та його здатність до саморозвитку в довгостроковій перспективі.

Поєднання цих чотирьох підходів дає можливість отримати комплексне уявлення про економічну безпеку підприємства, врахувати всі аспекти його діяльності та розробити дієву стратегію захисту від різноманітних загроз та ризиків (Табл. 1).

Таблиця 1

Теоретичні підходи до поняття економічна безпека підприємства

<i>Існуючі підходи до поняття економічної безпеки підприємства</i>	<i>Науковці, дослідники, практики.</i>	<i>Сучасне розуміння та прояв підходу</i>
1. Економіко-правовий підхід	Козаченко Т.В., Зубік В.Б., Грунін О.А., Зацеркляний М.М., Соколенко Т.М., Соснін О.О.	Домінування нормативних, регламентуючих положень у діяльності суб'єктів господарювання, де передбачено гармонізацію економічних інтересів підприємства зі споживацьким сектором. Проявом підходу є організаційна площина поєднання та економічна доцільність ресурсного забезпечення та кадрове відтворення. Захист підприємства від внутрішніх та зовнішніх чинників ринкового розвитку на регламентованих законом підставах. Синергія економіко-правових відносин, які регламентують норми та права суб'єктів господарювання та споживачів товарів та послуг на засадах безпековості, захищеності та стабільного національного відтворення. Економіко-правові відносини, які формуються за умов збалансованого та ефективного застосування у досягненні бізнесових цілей та прозорого конкурентного середовища.
2. Інформаційно-технологічний	Пухамська Т.В., Хринич Т.О., Покровський С.В., Олейніков Є.О., Камляк М.І.	Система розуміння та вплив із метою проведення моніторингу, технологічності, інноваційності, інформаційної складової діяльності підприємства. Заходи націлені на профілактику потенційних та наявних загроз якійсній інформатизації та технологічному забезпеченні підприємницької стійкості. Пошук моделі оптимізованості ресурсного забезпечення успіху, збалансованості основного та оборотного капіталу, соціалізації персоналу та корпоративного розгалуження на засадах стійкого розвитку науково-технічного прогресу. Узагальнений комплекс заходів щодо фінансової та

		економічної стабільності на засадах інноваційної технічності.
3. Особистісний підхід	Павлова О.М., Матійчук Л.П., Бланк І.А., Лебедко С.А., Сосновська О.О., Житар М.О., Білокурска Н.В., Шамаєва Л.Г.	Інтелектуалізація людського чинника у формуванні стратегії економічної захищеності підприємства за умов кризових ситуацій. Розвиток майстерності, фаховості, кваліфікації людського потенціалу як ресурсу здатного визначати та нейтралізувати різні види ризиків. Управлінський етап підприємства, який динамічно координує та поєднує найрізноманітніші ресурси з метою досягнення економічної та соціальної вигоди у безпеково-конкурентному середовищі.
4. Відтворювальний підхід	Ортинський В.М., Новікова О.Ф., Мішин О.Ю., Іванюта Т.М., Федоренко І.М.	Система застосування прогнозованих сценаріїв мінімізації матеріально-технічних, кадрових, фінансово-економічних втрат, пов'язаних з передбачуваними подіями у майбутньому. Протидія можливим втратам фінансово-господарської незахищеності від внутрішніх та зовнішніх ризиків. Сталість господарської активності підприємства на усіх циклах та етапах розвитку та заходах якісного управління ресурсами фінансового відтворення. Стабільне функціонування та відтворення бізнес-процесів шляхом адаптації до змін, розробки та реалізації стратегічних напрямів за умов стійкості внутрішньо-опосередкованих суб'єктних зв'язків підприємства. Відтворення виробничого, особистісного, фінансово-економічного, інформаційно-технологічного потенціалу підприємства в умовах систематичного та прогнозованого сценарію захисту від прямих та непрямих загроз.

* Побудовано та систематизовано автором на основі: [6]

Висновки і перспективи подальших досліджень. Узагальнюючі висновки щодо економічної безпеки підприємства:

1. Економічна безпека: фундамент національної стійкості.

Економічна безпека підприємства нерозривно пов'язана з національною безпекою країни. Вона виступає як об'єкт впливу численних факторів, динамічно змінюючись під їхнім тиском. Саме тому захист економічного потенціалу підприємств стає ключовим завданням для забезпечення стабільності та стійкості держави в цілому.

2. Стійкість до викликів: стратегія виживання та процвітання.

Економічна безпека підприємства визначається як його здатність досягати збалансованого функціонування в умовах постійних загроз та ризиків. Це динамічний процес, що потребує від керівництва чіткої стратегії нівелювання негативних факторів та постійного вдосконалення методів роботи.

3. Багатогранний захист: система протистояння викликам.

Пропонується розглядати економічну безпеку як систему, що охоплює комплекс заходів, спрямованих на захист діяльності підприємства від будь-яких несприятливих впливів, як внутрішніх, так і зовнішніх. Це не лише пасивний захист, але й активна діяльність, спрямована на використання наявних ресурсів та інноваційних підходів для мінімізації ризиків, усунення загроз та досягнення стійкого добробуту.

4. Глобалізація та євроінтеграція: нові можливості для безпечного розвитку.

В умовах глобалізації та європейського вектора розвитку економічна безпека підприємств стає не лише національним, але й глобальним завданням. Це відкриває нові можливості для співпраці,

обміну досвідом та впровадження кращих світових практик з метою посилення стійкості та конкурентоспроможності вітчизняного бізнесу.

5. Комплексний підхід: багатогранність економічної безпеки.

Суть економічної безпеки підприємств найповніше розкривається через синергію чотирьох ключових підходів:

Економіко-правовий: забезпечення відповідності діяльності підприємства чинному законодавству та формування сприятливого правового середовища.

Інформаційно-технологічний: впровадження сучасних інформаційних систем та технологій для захисту даних, підвищення ефективності управління та прийняття обґрунтованих рішень.

Відтворювальний: забезпечення стійкого розвитку та відновлення ресурсного потенціалу підприємства.

Особистісний: формування команди кваліфікованих та мотивованих працівників, які є ключовим активом будь-якого успішного бізнесу.

Враховуючи ці аспекти, керівництво підприємств може розробити та впровадити дієву стратегію економічної безпеки, що забезпечить його стійкість до викликів сучасного динамічного середовища та стане запорукою успішного розвитку в довгостроковій перспективі.

Джерела та література

1. Ареф'єва, О.В. Планування економічної безпеки підприємств. Київ: Вид-во європ. ун-ту, 2005. С. 14–39. URL: <https://tinyurl.com/22ze5js2>
2. Білошкурська Н.В. Теоретичні аспекти економічної безпеки підприємств. *Сталий розвиток економіки*. 2013. № 2. С. 85–89. URL: http://dspace.udpu.org.ua:8080/jspui/bitstream/6789/103/1/Teoretychni_aspekty_ekonomichnoi_bezpeky_pidpryemstv.pdf
3. Бланк І.А. Управління фінансовою безпекою підприємства. Київ. Ельга, Ніка-Центр, 2009. 784 с.
4. Бондаренко О., Сухецький, В.А. Фінансово-економічна безпека підприємства: теоретичні та практичні аспекти. *Ефективна економіка*, 2014. №10. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3580>
5. Козаченко Г.В., Пономарьов В.П., Ляшенко О.М. Економічна безпека підприємства: сутність та механізм підтримки: монографія. Київ: Лібра, 2003. С. 17–33. URL: <https://tinyurl.com/2dx37wvx>
6. Лебедко С.А. Систематизація теоретичних підходів до визначення поняття «економічна безпека підприємства». *Електронний журнал «Ефективна економіка»*. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4512>
7. Ортинський, В.Л., Керницький, І.С. Економічна безпека підприємств, організацій та установ. Київ: Правова єдність, 2009. С.17–49.
8. Павлова О.М., Галант С.Р. Інституціональна економічна теорія: науково-теоретичні передумови зародження (німецька історична школа). *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки* : журнал Луцьк : Вежа-Друк, 2018. №1(13). 16-21 с. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/echcenu_2018_1_4
9. Павлова Олена, Юшак Анна, Антіпова Марія. Management of information flows In the activities of construction companies in the region. *Інфраструктура ринку: Електронний науково-практичний журнал*. Випуск 61. Видавничий дім «Гельветика». 2021. С. 108-113. DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastructure61-19> http://market-infr.od.ua/journals/2021/61_2021/21.pdf
10. Павлова, О., Павлов, К., Омельчук, Б., & Кучерява, О. (2022). Формування системи управління якістю як чинника конкурентоспроможності продукції підприємств аграрної галузі. *Innovation and Sustainability*, (4), 193–201. URL: <https://doi.org/10.31649/ins.2022.4.193.201>
11. Пухальська Г. В., Христинич Г. О. Економічна безпека підприємства: сутність та її складові. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2008. № 6. Т.1. С. 197-200.
12. Ситник Г. В., Блакита Г. В., Гуляєва Н. М. та ін. Економічна безпека підприємництва в Україні : монографія. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. 284 с. URL: <https://knute.edu.ua/file/MjkwMjQ=/5a209ea36441d3c8a61de7c747ac385b.pdf>
13. Сосновська О.О., Житарм, О.. Економічна безпека підприємства: сутність та ознаки забезпечення. *Економіка та менеджмент. Облік і фінанси*, № 3 (81) 2018. С.124-132. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/185262433.pdf>
14. Стрішенець (Павлова) О.М., Новосад О.В., Коротя М.І. Диверсифікація інноваційних заходів на газорозподільних підприємствах України в контексті європейського досвіду. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки* : журнал. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. №2 (14). С. 7-13. DOI: <https://doi.org/10.29038/2411-4014-2018-02-7-12>

15. Стрішенець (Павлова) О.М., Павлов К.В. Особливості конкурентних відносин на регіональних ринках нерухомості. *Науковий вісник ужгородського університету. Серія «Економіка»*. Збірник наукових праць. Випуск 1(47). Том 2. Ужгород, 2016. С. 35-38. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/10435>
16. Федоренко Р. М. Система управління ресурсами як основа забезпечення економічної безпеки. *Недержавна система безпеки підприємництва як суб'єкт національної безпеки України : збірник наукових праць*. Київ : Видавництво Європейського університету. 2003. С. 224-229.
17. Acemoglu, D. and Robinson, A. James (2012). *Why Nations Fail. The origins of power, prosperity, and poverty*. N.Y.: Crown Business, pp. 88–177.
18. Menahem, G. et Cherilova, V. Relations entre sécurité économique, sécurité sociale et état de santé dans l'Union Européenne. URL: <https://www.irdes.fr/Publications/SupportsIntervention/ComparaisonsInter/TexteCommCalass.pdf>.
19. Pavlova Olena and al. Optimization of multi-channel queuing systems with a single retail attempt: Economic approach. *Decision Science Letters*. 9 (2020). URL: <http://growingscience.com/beta/dsl/4211-optimization-of-multi-channel-queuing-systems-with-a-single-retail-attempt-economic-approach.html>
20. Pavlova Elena, Nahaichuk Yulia. Decentralization Reform in Ukraine". *Economic Journal of Lesya Ukrainka Volyn National University*, vol. 3, №23, Sept. 2020, pp. 23-31, URL: <https://doi.org/10.29038/2411-4014-2020-03-23-31>.
21. Stiglitz, E. Joseph (1988). *Economics of the public sector*. N.Y., London: W.W.Norton & Company, pp.103–114. URL: https://amseif.ir/wp-content/uploads/2021/11/Economics_of_the_Public_Sector_Joseph_E.pdf

References

1. Aryef'yeva, O.V. Planuvannya ekonomichnoyi bezpeky pidpryyemstv. [Planning of economic security of enterprises]. Kyiv: Vyd-vo yevrop. un-tu, 2005. S. 14–39. URL: <https://tinyurl.com/22ze5js2> [in Ukrainian].
2. Biloshkurs'ka N.V. Teoretychni aspekty ekonomichnoyi bezpeky pidpryyemstv. [Theoretical aspects of economic security of enterprises]. *Stalyy rozvytok ekonomiky - Sustainable economic development*. 2013. № 2. S. 85-89. URL: http://dspace.udpu.org.ua:8080/jspui/bitstream/6789/103/1/Teoretychni_aspekty_ekonomichnoi_bezpeky_pidpryyemstv.pdf [in Ukrainian].
3. Blank I.A. Upravlinnya finansovoyu bezpekoyu pidpryyemstva. [Management of financial security of the enterprise]. Kyiv. El'ha, Nika-Tsentr, 2009. 784 s. [in Ukrainian].
4. Bondarenko O., Sukhets'kyi, V.A. Finansovo-ekonomichna bezpeka pidpryyemstva: teoretychni ta praktychni aspekty. [Financial and economic security of the enterprise: theoretical and practical aspects]. *Efektivna ekonomika - Efficient economy*, 2014. № 10. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3580> [in Ukrainian].
5. Kozachenko H.V., Ponomar'ov V.P., Lyashenko O.M. Ekonomichna bezpeka pidpryyemstva: sutnist' ta mekhanizm pidtrymky: monohrafiya. [Economic security of the enterprise: essence and mechanism of support: monograph]. Kyiv: Libra, 2003. S. 17–33. URL: <https://tinyurl.com/2dx37wyx>. [in Ukrainian].
6. Lebedko C.A. Systematyzatsiya teoretychnykh pidkhodiv do vyznachennya ponyattya «ekonomichna bezpeka pidpryyemstva. [Systematization of theoretical approaches to defining the concept of "economic security of an enterprise]. *Efektivna ekonomika - Efficient economy*. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4512> [in Ukrainian].
7. Ortyns'kyi, V.L., Kernyts'kyi, I.S. Ekonomichna bezpeka pidpryyemstv, orhanizatsiy ta ustanov. [Economic security of enterprises, organizations and institutions]. Kyiv: Pravova yednist', 2009. S.17–49. [in Ukrainian].
8. Pavlova O.M., Halyant S.R. Instytutsional'na ekonomichna teoriya: nauko-teoretychni peredumovy zarodzhennya (nimets'ka istorychna shkola). [Institutional economic theory: scientific and theoretical prerequisites of the birth (German historical school)]. *Ekonomichnyy chasopys Skhidnoyevropeys'koho natsional'noho universytetu imeni Lesi Ukrayinky: zhurnal Luts'k - Economic journal of Lesya Ukrainka East European National University : Vezha-Druk*, 2018. №1(13). 16-21 s. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/echcenu_2018_1_4 [in Ukrainian].
9. Pavlova Olena, Yushak Anna, Antipova Mariya. Management of information flows In the activities of construction companies in the region. [Management of information flows in the activities of construction companies in the region]. *Infrastruktura rynku - Market infrastructure*. Vypusk 61. Vydavnychy dim «Hel'vetyka». 2021. S. 108-113. DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastruct61-19>. URL: http://market-infr.od.ua/journals/2021/61_2021/21.pdf [in Ukrainian].
10. Pavlova, O., Pavlov, K., Omel'chuk, B., & Kucheryava, O. (2022). Formuvannya systemy upravlinnya yakystyu yak chynnyka konkurentospromozhnosti produktsiyi pidpryyemstv ahrarnoyi haluzi. [Formation of the quality management system as a factor in the competitiveness of products of agricultural enterprises]. *Innovation and Sustainability*, (4), 193–201. URL: <https://doi.org/10.31649/ins.2022.4.193.201> [in Ukrainian].
11. Pukhal's'ka H. V., Khrystych H. O. Ekonomichna bezpeka pidpryyemstva: sutnist' ta yiyi skladovi. [Economic security of the enterprise: essence and its components]. *Visnyk Khmel'nyts'koho natsional'noho universytetu. Ekonomichni nauky - Bulletin of the Khmelnytskyi National University. Economic sciences*. 2008. № 6. T.1. S. 197-200. [in Ukrainian].

12. Sytnyk H. V., Blakytta H. V., Hulyayeva N. M. ta in. Ekonomichna bezpeka pidpryyemnytstva v Ukraini : monohrafiya. [Economic security of entrepreneurship in Ukraine: monograph]. Kyiv: Kyiv. nats. torh.-ekon. un-t, 2020. 284 s. URL: <https://knute.edu.ua/file/MjkwMjQ=/5a209ea36441d3c8a61de7c747ac385b.pdf> [in Ukrainian].
13. Sosnovs'ka O.O., Zhytarm, O.. Ekonomichna bezpeka pidpryyemstva: sutnist' ta oznaky zabezpechennya. [Economic security of the enterprise: essence and signs of provision]. *Ekonomika ta menedzhment. Oblik i finansy - Economics and management. Accounting and finance.*, № 3 (81) 2018. S.124-132.URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/185262433.pdf> [in Ukrainian].
14. Strishenets' (Pavlova) O.M., Novosad O.V., Korotyia M.I. Dyversyfikatsiya innovatsiynykh zakhodiv na hazorozpodil'nykh pidpryyemstvakh Ukrainy v konteksti yevropeys'koho dosvidu. [Diversification of innovative measures at gas distribution enterprises of Ukraine in the context of European experience]. *Ekonomichnyy chasopys Skhidnoyevropeys'koho natsional'noho universytetu imeni Lesi Ukrayinky: zhurnal Luts'k - Economic journal of Lesya Ukrainka East European National University: zhurnal. Luts'k : Vezha-Druk*, 2018. №2 (14). S. 7-13. DOI: <https://doi.org/10.29038/2411-4014-2018-02-7-12> [in Ukrainian].
15. Strishenets' (Pavlova) O.M., Pavlov K.V. Osoblyvosti konkurentnykh vidnosyn na rehional'nykh rynkakh nerukhomosti. [Peculiarities of competitive relations in regional real estate markets]. *Naukovyy visnyk uzhorods'koho universytetu. Seriya «Ekonomika» - Scientific Bulletin of Uzhhorod University. "Economy" series*. Vypusk 1(47). Tom 2. Uzhhorod, 2016. S. 35-38. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/10435> [in Ukrainian].
16. Fedorenko R. M. Resource management system as a basis for ensuring economic security. *Nederzhavna systema bezpeky pidpryyemnytstva yak sub'yekt natsional'noyi bezpeky Ukrainy : zbirnyk materialiv naukovopraktychnoyi konferentsiyi*. Kyiv : Vyd-vo Yevrop. un-tu, 2003. S. 224-229. [in English].
17. Acemoglu, D. and Robinson, A. James (2012). *Why Nations Fail. The origins of power, prosperity, and poverty*. N.Y.: Crown Business, pp. 88–177. [in English].
18. Menahem, G. et Cherilova, V. Relations entre sécurité économique, sécurité sociale et état de santé dans l'Union Européenne. URL: <https://www.irdes.fr/Publications/SupportsIntervention/ComparaisonsInter/TexteCommCalass.pdf>. [in English].
19. Pavlova Olena and al. Optimization of multi-channel queuing systems with a single retail attempt: Economic approach. *Decision Science Letters*. 9 (2020). URL: <http://growingscience.com/beta/dsl/4211-optimization-of-multi-channel-queuing-systems-with-a-single-retail-attempt-economic-approach.html> [in English].
20. Pavlova Elena, Nahaichuk Yulia. Decentralization Reform In Ukraine". *Economic Journal of Lesya Ukrainka Volyn National University*, vol. 3, no. 23, Sept. 2020, pp. 23-31. URL: <https://doi.org/10.29038/2411-4014-2020-03-23-31>. [in English].
21. Stiglitz, E. Joseph (1988). *Economics of the public sector*. N.Y., London: W.W. Norton & Company, pp.103–114. URL: https://amseif.ir/wp-content/uploads/2021/11/Economics_of_the_Public_Sector_Joseph_E.pdf [in English].

Стаття надійшла до редакції 19.08.2024 р.